

**LEKÒL MATÈNÈL NOUVÈL
(ORANGE BILTEN LEKÒL MATÈNÈL)**

Volim 2, Nimewo 1

Otòn/ Ivè 2016

Orange Board of Education

Biwo Direktè Edikasyon Timoun Piti

Jacquelyn Blanton

Anndan nimewo sa a:

Yon Pwomnad nan Green Meadows	2
Tucker Turtle ak Fisher-man Ted Fè Rwonn yo!	2
El Dia De Los Ninos Y Los Libros	2
Vizite Enfimyè Linda	3
Nouvèl ki sòti MCDC	3
Ekri Lèt ak Atik Kay	3
Lekòl Matènèl Aktivite nan tout Distrik-la	4
Bati Sosyal ak Ladrès Emosyonèl Lakay	5
Konpòtman ak tolere kriz kolè	5
Seksyon Pwofesè	8
10 Rezon ou Dwe Ankouraje epi kenbe Timoun ou an Lang Natif Natal	9
Aktivite pou Paran fè nan Kay	9

Konsèy pou Izaj Lang Lakay ak nan Kominote a

Isit la yo se uit bagay ou ka fè chak jou pou ede pitit ou a aprann lang fanmi ou epi yo vin yon siksè nan lekòl!

Sèvi ak lang natif natal lakay ou

Etap enpòtan ki pi fasil, se sèvi ak lang li pale lakay ou chak jou. Anpil fanmi enkyete ke lè yo sèvi avèk lang yo pale lakay yo y'ap konfonn pitit yo. An reyali-te, timoun ka byen fasil aprann plizyè lang an menm tan. Yo gen yon tan pi fasil pou yo aprann angle lè yo gen yon fondasyon solid nan premye lang yo.

Di istwa ak chante chante

Fanmi ou gen yon eritaj ki rich pou yo pase bay pitit ou yo. Istwa, chante, kadans, powèm, pawòl, ak chante nan ansanm ou yo ki se yon pati enpòtan nan eritaj yo. Pataje sa yo ak pitit ou avèk plezi!

Rakonte istwa ak li liv ansanm

Li yon liv ak pitit ou chak jou nan kèlkeswa lang ou santi ou pi konfòtab-kòmmanse nan nesans. Men, si ou pa santi pawòl lekti a konfòtab, ou ka enprime foto yo nan liv la epi pale ak pitit ou sou yo.

Tcheke materyèl nan lang ou nan bibliyotèk la

Cheche liv, DVD, ak mizik nan lang ou. Si yo pa gen sa ou vl yoe, mande anplwaye bibliyotèk yo ede w jwenn sa ke ou bezwen.

Pale sou tradisyon ou ak kilti

Vizite salklas oswa moun ki responsab pitit ou a. Pataje lang ak tradisyon ou, ki gen ladan chante fanmi ak jwèt. Ankouraje pitit ou a rakonte istwa fanmi ak pataje eritaj ou a ak pwofesè yo, zanmi, ak lòt moun.

Cheche aktivite nan kominote w la

Patisipe nan festival kiltirèl ak konsè epi rankontre lòt fanmi ki pale lang lakay ou. Jwenn ak lòt fanmi yo

epi òganize pwòp aktivite ou!

Kontinye sèvi avèk lang fanmi an pale lakay ou tandiske pitit ou grandi

Pafwa timoun kòmmanse pito pale angle pandan ke y'ap vin gran jwenn pi gran. Pale ak pitit ou sou benefis ki genyen nan pale de lang. Kontinye sèvi avèk lang ou, menm si pitit ou reponn nan lang angle pou ou kenbe liy ou nan kominikasyon louvri.

Pa bliye ke ou yo se kle nan kenbe ak lang lakay ou

Paran ak lòt manm fanmi an yo se moun ki pi enpòtan nan lavi timoun ou an. Bagay ke ou bay valè, pitit ou pral aprann bay vale tou. Ede yo aprann ke lang ak kilti fanmi ou yo se yon bagay yo dwe fyè de yo epi kenbe yo tankou trezò. Sonje benefis ki genyen nan lang li pale lakay ou ak rete angaje nan kontinye sèvi ak li, kèlkeswa laj pitit ou a.

Sous:
www.talkingisteaching.org

EVÈNMAN NAN Lekòl Matènèl.....

Yon Pwomnad nan Green Meadows *Pa Maria Adame*

Nan mwa dènye 18 ak 19 Oktòb, timoun ki soti nan Sant Matènèl Oranj/Orange Early Childhood yo te ale nan premye vwayaj yo pou ane a nan Meadows Green nan HAZLET, New Jersey. Yo angaje nan anpil aktivite tankou trèt yon bèf, davwa ke yo joumou soti nan patch la joumou, plotaj anpil bèt jaden diferan, ak jwi hayride yo. Nan aprann ki jan fèm yo travay, timoun ki gen eksperyans mond natirèl la nan yon nouvo fason yo e te fè yon koneksyon enpòtan ant enpòtans sosyal ak ekolojik nan agrikilti nan lavi yo. Apre vwayaj la, plezi a kontinye nan lekòl kòm pwofesè pwolonje aprantisaj yo atravè inite ki te planifye pou etid. Vreman vre, yo te pase yon bon moman! Se te yon tan edikasyon ak plezi pou preskolè nou yo!

Tucker Turtle ak Fisherman Ted Fè Rwonn yo!

Pa Julia Jasper

Lekòl matènèl Oranj te gen yon vizitè espesyal pandan ke yo t'ap konsantre sou "Konsyantizasyon Vyolans nan Lekòl" diran tout mwa oktòb la. Konsyantizasyon Vyolans nan Lekòl la yo tipikman selebre'l twazyèm semèn nan mwa Oktòb la. "Tucker Turtle" te vizite sal klas yo pou pataje sa y'ap fè pou rezoud pwoblèm ki fè'l FACHE nan yon fason pozitif. Tucker pran tan an yo KANPE, METE ANPLAS, RESPIRE AK PANSE. "Tucker Turtle pran tan pou yo reflechi" se yon istwa senaryo ki kreye pa Rochelle Lentini nan Inivèsite nan Sid Florid. Yo ka jwenn Istwa a nan sant Sosyal ak Fondasyon Emosyonèl pou aprantisaj timoun piti sou sit entènèt www.cesfl.vanderbilt.edu.

Tucker ak ekip li ki itil nan Edikasyon Timoun Piti te ede timoun yo rezoud pwoblèm san yo pa itilize vyolans.

Tucker Turtle te akonpaye pa pi bon zanmi l' "Pechè Ted". Ted ak Tucker angaje timoun yo nan kèk wòl jwe kòm revize nan fason ki pi bon yo rezoud konfli. Avèk èd timoun yo, Ted ak Tucker yo te kapab rezoud diferans yo pasifikman. Nan rapò ki sot pase yo, Tucker Turtle ak Pechè Ted yo tap jwe san pwoblèm ak aprann nan Lekòl Matènèl Wet Lake la!

JOU TIMOUN YO AK JOU LIV *Pa Julia Jasper*

El Dia de LOS NINOS / El Dia de los libros (JouTimoun yo / Jou Liv), ki rele souvan Día/Jou, se yon selebrasyon timoun yo chak jou, epi ki lye ak yo nan liv. Dia/Jou kit e kreye pa otè Pat Mora, Dia/Jou mete aksan sou enpòtans ki genyen nan defann alfabetizasyon pou timoun ki gen tout orijin lengwistik ak kiltirèl. Objektif li se pou fè lonè pou timoun yo, lang ak kilti ak ankouraje lekti ak alfabetizasyon (Mora, 2011). Pandan ke yo idantifye Día/Jou souvan pa yon evènman anyèl ki te fèt nan kominote nan tout peyi a, li reprezante yon angajman chak jou nan kilti timoun yo, ak alfabetizasyon. Depatman Lekòl Matènèl pote evènman an nan kominote elèv k'ap aprann nan Lespri Día nan 17 Novanm 2017.

Konsantrasyon evènman an nan sou lang fanmi ak alfabetizasyon aprantisaj ki aliyen angajman distri a nan reyisit elèv ak patisipasyon fanmi. Anfaz ke Día/Jou mete nan onore lang ak kilti sipòte elèv nou menm jan yo aprann sou kominote divès mondyal ak afime eksperyans inik kiltirèl ak lengwistik yo. Kòm yo patisipe nan Día/Jou, fanmi yo te jwi yon varyete de lang ak alfabetizasyon aktivite tout te san tre otou literati timoun yo ki soti nan atravè mond lan. Fanmi yo soti nan enstalasyon Lekòl Matènèl distri a ki te envite nan evènman an. Ane sa a, 99 fanmi te ale nan El Dia. Nan evènman an,

EVÈNMAN NAN Lekòl Matènèl.....

fanmi yo te anrejistre e yo te ba yo yon paspò ki te gen so apwè li te vizite sal klas divès kalite kote yo te jwi rakonte istwa, chante, atizana, jwèt ak pentire figi. Apre li fin resevwa yon kupon sou paspò yo, yo te bay timoun yo yon liv. Evènman ante genyen apeprè 750 patisipan!

Vizite Enfimyè Linda

pa Rosalie Branco, OECC II

Enfimyè Linda te vin vizite sal klas nou an nan mwa sa a yo anseye nou sou rezon nou dwe lave men nou ak fason nòmal ke nou dwe lave men nou. Timoun tou te aprann enfòmasyon sou ki jan nou bezwen kenbe mikwòb nou yo pou tèt nou. Kounye a ke move tan an a ap vin yon ti kras pi frèt, pi plis ak plis timoun yo ap vin malad, kidonk, tanpri tou raple epi ede pitit ou a lakay pou lave men yo epi kouvri touse yo ak estènpe pou ke mikwòb yo, yo pa gaye bay zanmi yo nan lekòl la. Nou ta renmen wè pitit nou yo nan lekòl yo otan ke posib, kidonk ann nou ede youn lòt ale nan pa vin malad !!

Nouvèl nan Sant devlopman Timoun Montclair

pa Kimberly Barnes

William Street selebre Mwa Eritaj Panyòl Mwa pa paran ki fè lekti nan sal klas yo, voye asosye soti nan fanmi yo ak abiye pitit yo nan koutim Ispanik. Nou te fini mwa a ak yon chat ak moulen. Nou te gen byen plis pase yon santèn moun.

Ekri lèt ak Atik Kay

Pa Valenica Hutchinson, OECC

Kòm paran nou souvan santi ke nou gen jwenn tout bagay nan liv anpenpan, kat yo ak jwèt yo ede jèn timoun nou yo aprann lèt ak nimewo yo. Sipriz !!!! Ou pa oblije achte anyen paske tout bagay ke ou bezwen li te deja la nan kay la pou ou oswa granmè ou. Nan foto yo anba a timoun yo ap sèvi avèk fil ak likid lakòl sou papyè nwa. Sou papyè nwa yo te itilize yon kreyon koulè blan pou yo trase lèt yo. Lè sa a, fil a te tranpe nan lakòl likid epi timoun yo itilize

lakòl la tranpe fil yo pou trase lèt sou papyè a. Apre mete yo fil la sou lèt la nan liy pou pèmèt li sèk ak pwòp epi lakay ou te fè lèt, yo tout pare pou itilize yo. Lè w ap fè men yo sou aktivite ak pitit ou yo atrab konsèp la nan lèt yo ak nimewo ki pase pi byen lè'l sèvi avèk yon kat flash.

Aktivite Lekòl Matènèl atravè distri a

Field Sòti a nan Green Meadows Farm Cham 107- OECCII Scholars' Akademy

Gwo Etab Wouj
Sal 107- OECCII Scholars' Academy

Aprè ou fin li liv la, Gwo Etab Wouj nan, timoun yo te travay ansanm pou fè pwòp etab wouj yo. Sa a te mete yo nan zòn blòk kote yo angaje nan bati fèm pwòp yo ak depo nou yo.

Montclair Child Development Center — Travay elèv yo

Atik ou dwe li

Konstwi Pèfòmans Sosyal ak Emosyonèl Lakay

Soumèt pa Carol Daly, Konseye Akademik

Salklas la yo se kote okipe jèn timoun yo pou aprann tout kalite bagay, ki gen ladan pèfòmans/ladrès sosyal ak emosyonèl tankou jan yo eksprime santiman ak kouman yo travay ansanm ak zanmi sou yon pwojè. Men kèk sijesyon pou ede pitit ou a devlope ladrès sosyal ak emosyonèl nan kay la.

Maryonèt. Salklas pafwa pale ak timoun yo sou konfli epi ede yo panse osijè de solisyon pandan ke w'ap itilize maryonèt yo ak fanmi pou ka eseye teknik sa a nan kay la. Maryonèt se yon bon fason pou prezante sa timoun yo santi mo tankou kè kontan, tris, fache, ak timoun pral pafwa pale ak maryonèt sou sa yo santi. Maryonèt ka ede tou nan diskisyon sou sijè difisil, tankou ap resevwa nan kabann sou tan.

Panse byen fò. Lè pitit ou tande pwosesis panse ou, li te ede'l konprann ki jan pou'l fè fas ak fristrasyon ak rezoud pwoblèm: "Whoops". Sak ke'm pi renmen fè makèt la gen yon twou nan li. Mwen ta pito pran yon lòt avè'm pou mwen ale nan makèt. "

Li istwa pou lè dòmi. Gen yon bagay majik sou woutin sa a fen yon jou a-ki fè li tan ideyal pou ap pale de santiman. Diskite sou karaktè ak evènman yo nan istwa a. Envite pitit ou a pataje panse li

yo ak santiman nan poze kesyon: "Ki sa ou panse li ta dwe fè? Kijan ou panse li santi'l? Ki sa ou ta fè si w te gen karaktè sa a? "

Fè yon travay ansanm. Olye pou yo mande pitit ou a fè yon kòve pou kont li, fè'l ak li. Nou tou de ka pliye lesiv, mete tab la, fèy rato, oswa penti yon miray la. Ede pitit ou rantre nan pa mantèg manch lan nan yon bale fè li gwosè-pitit oswa bay yon penso ti piti oubyen roulo.

Jwe jwèt. Kat ak tablo jwèt ak jwèt deyò tankou tag oswa hopwiski ofri opòtinite bati-an pou ede timoun yo aprann pran vire, kolabore, okipe fristrasyon, ak plis ankò. Pandan ke y'ap jwe jwèt ansanm, yo konsantre sou plezi olye pou yo genyen oswa pèdi.

Evite pwoblèm potansyèl. Anvan yon zanmi vini yo jwe, ede pitit nou tounen lakay jwèt li pa pataje. Anvan ou pran yon bis nan zou a, bay yon eksplikasyon etap-pa-etap nan sa w'ap fè: "Nou pral rete tann nan estasyon bis la pou 5 minit, lè sa a jwenn nan bis-la ak chita ansanm yo epi gade aklè pou ale nan apeprè 30 minit [esplike sa a kòm longè nan yon sèl Epizòd nan yon pwogram televizyon ke'w pi renmen]. Lè sa a, nou pral mache twa blòk nan zou a ak vwayaj kay la lyon anvan tout bagay! "Pandan vwayaj la, raple preskolè yo kisa ki pral rive apre.

Sous: Adapte nan mesaj la nan yon Valiz, Fòmasyon Jèn Timoun nou yo 4 (4): 12

Konpòtman ak Tolerans Kriz Kòlè- Soumèt pa Jaclyn Klar-mann, Manm PIRS

Ekri pa Becky L. Spivey, M.Ed.

Yon kolè se yon eksplozyon san kontwòl oubyen ekspresyon nan kòlè ak fristrasyon pa yon jèn timoun kenbe nan defi nan moman sa a. Ou nan liy devan kesye a ak pitit ou nan yon makèt ki okipe. Li wè kèk sirèt ke ou pa gen entansyon achte. Byento w'ap nan je a nan yon tanperaman kolè siklòn-fòs. Tout moun ap gade ou, rete ap tann pou w "fè yon bagay ak pitit ou a," ak figi ou ap boule ak anbarasman. Èske ou ta kapab anpeche kolè a? Ki sa ki ta pi bon repons ou? Poukisa fizyon/emosyon rive nan plas an premye?

Poukisa emosyon yo rive?

Petèt pitit ou a gen pwoblèm konprann poukisa li pa ka gen yon bagay ou te ba li yon fwa anvan, li pa kapab yon figi de yon bagay, oswa li kapab ranpli yon travay espesifik. Petèt timoun ou an pa ka jwenn mo pou yo eksprime sa yo panse oswa santiman yo. Kèlkeswa defi a, fristrasyon ak yon sitiyoasyon patikilye ta ka deklanche kòlè esplozif - sa ki lakòz yon kolè tanperaman.

Kòm granmoun, papòt nou an pou fristrasyon se pi ba anpil lè nou swaf dlo, grangou, oswa fatige. Se menm verite menm plis ankò pou yon timoun. Lè yon timoun swaf

Atik ou dwe li

dlo, grangou, oswa fatigue, emosyon gen plis chans rive. Twò souvan nou wè paran fè fas ak kolè pitit yo nan mitan yon vwayaj pou fè makèt. Timoun lan a soti an reta ak li depase lè pou la'l dòmi oswa pran repa an reta; ankò, paran yo atann timoun nan "konpòte" nan rele souli pou li ka rete trankil ak-toujou chita. Sa pa pral travay. Li pa jis pou yon timoun pou paran'l gen atant konpòtman ke li pa ka satisfè, ak lè paran an pini'l paske li pa konfòme'l.

Eske jèn timoun gen emosyon pou yon rezon?

Anpil paran ta ka di repons lan se wi! Pafwa li sanble tankou si pitit ou planifye yon move konpòtman (sitou nan piblik) tou senpleman pou'l ka fèsa li vle. Timoun nan pa toujou fè plan pou yo sabote oswa anbarase yo paran yo. Pou pifò, emosyon yo se tou senpleman yon fason pou eksprime fristrasyon. Planifikasyon emosyon se yon ti kras twò konesan avanse pou trè jèn timoun. Pou timoun ki pi gran, emosyon yo anjeneral se yon konpòtman pou aprann. (Aprann nan men ki moun Se pou nou devine?!) Lè paran rekonpans emosyon nan bay timoun nan sa li mande oswa pèmèt timoun nan jwenn yon soti nan yon sityasyon

oswa tann pa voye yon kolè – Kolè emosyonèl la gen chans pou'l kontinye. Tipikman, fason ki pi bon pou reponn yon kolè se inyore li. Lè pitit ou rete trankil apre yon kolè (oswa sesyon), ou ta ka di, "Emosyon pa pral jwenn atansyon mwen. Si ou bezwen oswa ou ta renmen di mwen yon bagay, ou dwe sèvi ak pawòl ou pou pale."

Eske wen mete pitit mwen an nan yon pinisyon paske li te an kolè?

Dr Burt Banks, ki anseye nan Kolèj Medikal James H. Quillen nan East Tennessee State University li gen yon pratik nan Bristol, TN, li pat planifye pou vin yon farfèlu, papa ki pale fò. Li te santi'l vle dekouraje, men olye ke li pèdi lespwa, li te rechèch sou siplin timoun yo pou li wè si lasyans te kapab montre'l yon pi bon fason. Li te jwenn yon grenn je-bwat! Premyèman, Dr Banks te aprann ke li te fè tan-retrèt tout sa ki mal. "nan kle a se konplètman inyore pitit ou a, "li te di. "Se yon anpil nan move konpòtman nan timoun yo fè yo ka resevwa atansyon. Reprimand ba yo atansyon a yo ap chèche. Li te aktyèlman pi mal bagay mwen te ka fè."

Prèy la nan klinik te montre tou ke tan-retrèt pa travay sof si paran an pratike "Tan-andan" - pozitif, pafwa fizik, ranfòsman nan bon konpòtman. "Tanzantan, ou-manyen tèt pitit ou a, oswa souri,

oswa di yon mo pou yo fè lwanj, "li te eksplike. Esansyèl tan-andan an Yin menen nan tan-soti Yang pa t'yon bagay pou ensiste pandan jou li nan lekòl medikal la.

Revizyon Dr Banks nan konkli ke tan-retrèt yo souvan yon bay yon disiplin efikas ak apwopriye pou timoun jiska laj 5 oswa 6 an, men teknik la se mal jere pa paran tankou sou mond reyèl la nan emosyon, dlo nan je, ak frè ak sè ou santi'w dekouraje. "Lòt moun ap fè ekzakteman sa mwen te gen pou mwen fè," se sa Dr Banks di.

Èske gen yon fason yo anpeche emosyon?

Natirèlman pa! Pa gen okenn fason enfayibl yo anpeche emosyon, men gen anpil bagay paran

kapab fè pou devye yo, menm ki gen timoun ki pi jèn - ak bay nan se pa youn nan yo!

Konsidere bagay sa yo:

Se pou w konsistan.

Etabli ak bwa nan woutin chak jou (ki gen ladan ti dòmi tan ak li pral dòmi) pou pitit ou konnen egzakteman ki sa ou kapab espere ak ki lè. Anvan se yon timoun ki fèt, paran yo ta dwe sou paj la menm sou ki jan yo pral discipline ak deyè pitit yo ak sipòte youn ak lòt nan ranfòsman yo. Mete limit ki rezonab epi swiv yo menm jan. Planifye pou al fè komisyon devan yo nan tan ak ale lè ou timoun se

Atik ou dwe li

pa gen anpil chans yo dwe gran-gou, osinon fatigue. Si w ap panse ou pral oblije rete tann nan liy, pake yon jwèt ti piti oubyen ti goute rete nan men pitit ou a ak atansyon. Ankouraje pitit ou yo sèvi ak mo yo. Timoun piti konprann anpil plis mo pase yo ap kapab ekspri. Si pitit ou a pa pale toujou oswa pale byen klè, anseye l 'senp lang siy pou mo tankou "Mwen vle," "plis," "bwè," "fè mal," ak "fatige." Pi fasil a li se pou pitit ou yo kominike avèk ou, gen mwens chans a ou se yo temwen yon kolè. Kòm pitit ou vin pi gran, ede l 'oswa li mete santi-man nan mo yo. Bay pitit ou yon sans kontwòl pa kite l fè chwa. "Èske ou ta renmen mete chemiz wouj ou a oswa chemiz ble ou ... manje frèz oswa bannann ... li yon liv ansanm, oswa bati yon gwo kay won ak blòk ou a?" Lè sa a, konpliman pitit ou sou fè yon "bon" chwa.

Pran prekosyon nou ak pèlen an tristès. Lè ou konsole pitit ou nan mitan an nan yon kolè, se ou ki ranfòse konpòtman an move. Kòm Dr Banks konseye, inyore konpòtman an. Apre sa, ofri sipò ak senpati epi pale ak pitit ou sou jan yo ka kontwole emosyon li. Olye de sa, di "Mwen regrèt ke ou te fache. Koulye a, ke ou kalm, nou ka pale sou sa ki jis rive a. Mwen pa pwal pou pale ak ou lè w ap konpòte tankou sa. "

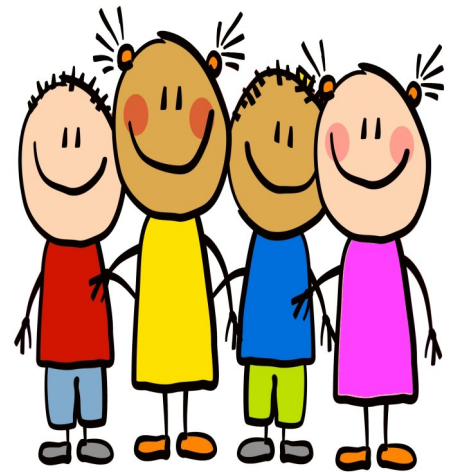
Lwanj pou bon konpòtman. Bay yon akolad, atansyon siplemantè, epi toujou di pitit ou ki jan fyè ou

yo lè li pataje jwèt, sa a direksyon, elatriye Si ou santi fristrasyon enplikasyonJwi, sijere yon aktivite nouvo, chanje kote, oswa itilize lòt distraksyon chanje konsantrè pitit ou a. Evite sitiyasyon ki gen plis chans yo deklanche emosyon. Si pitit ou a amèn pou jwèt oswa trete lè ou shop, eseye evite sou kote yo ak kado je-nivo. Si timoun piti ou lan aji soti nan restoran, chwazi restoran ki ofri sèvis rapid, founi nan timoun yo, oswa ou gen yon byen fò, okipe atmosfè kote pa gen moun se reyèlman peye nenpòt atansyon a pitit ou de tout fason. Ou ka bezwen pran reta eksperyans amann-manje jouk pitit ou a "sou" faz sa a oswa aprann kijan nou dwe administre konpòtman li yo. Rete kalm, ak sou kontwòl. Lè w ap nan kontwòl, pitit ou santi l an sekirite. Si ou pèdi fre ou a oswa bay nan demand pitit ou a, w ap anseye pitit ou ki emosyonèl yo trè efikas nan jwenn wout li - chak fwa.

Lè timoun yo "Fin Pase Kolè" emosyon yo?

Kòm metrize pitit ou a amelyore, emosyon ta dwe vin pi piti souvan. Pi fò timoun ta vin twò gran emosyon nan laj senk an, men si emosyon timoun piti ou a sanble espesyalman grav, timoun ki pi gran an gen emosyon souvan, oswa emosyon yo te pouse ou pi lwen pase kapasite w nan fè fas a yo, pataje enkyetid ou avèk doktè pitit ou a. Doktè a ap lè sa a kon-

sidere nenpòt pwoblèm fizik oswa sikolojik ki te kapab kontribye nan faktè emosyonèl yo. Tou depan de sikonstans endividyèl yo, doktè a ta ka al gade pitit ou nan lekòl la oswa kominote yon pwogram oswa, nan kèk ka ki grav, yon founisè sante mantal. Entèvansyon bonè ka kwape lavni pwoblèm konpòtman ak ede pitit ou a reyisi toulede kote lakay ou ak nan lekòl

la.

"Ou ka anseye yon elèv yon leson pou yon jou; men si ou ka anseye l 'nan aprann pa kreye kiryozi, li pral kontinye pwosesis aprantisaj la osi lontan ke li ap viv.

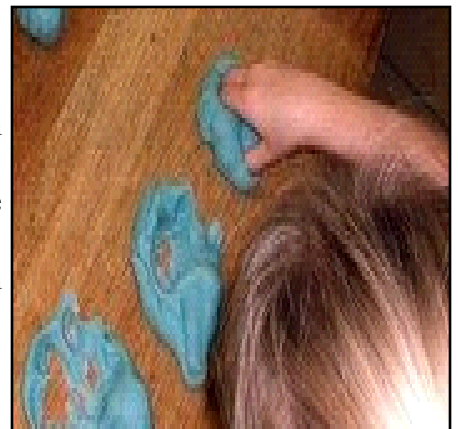
KWOUEN POU PWOFESE *pa Janice Torres*

Mouvman motè amann enlike kowòdinasyon nan ti misk ki nan men ak dwèt. Bonjan ladrès amann motè yo se esansyèl nan fè travay tankou ekri, koupe, lè l sèvi avèk yon fouchèt oswa yon kiyè, anfile pèl, k'ap deplase moso devinèt, ziping, boutonnen, ak mare lasèt soulye. Kèk timoun fèb menm jan akòz ke ton nan misk yo pi ba-pase-nòmal, blesi nesans oswa maladi newo-miskilè, nan mitan lòt rezon. Lòt timoun yo gen potansyèl la pou fòs men nòmal, men te pase twòp tan ap jwe ak gadjèt elektwonik ak Klavye. Timoun yo bezwen ekspoze nan yon varyete aktivite motè brit ak twal pou yo devlope bon fòs nan men yo. Se konsa, eseye sa yo men ranfòse egzèsis ede pitit ou a!

- 1) **Papye chifonnen:** Fè pitit ou a chifonnen fèy papye jounal oswa papye bouyon nan pi piti pati a, boul la mare jan yo ka jere'l. Kòm fòs men yo ogmante, ki fè yo pral jwenn boul la pi sere. Aktyalize aktivite yo nan fè pitit ou a chifonne papye a ak sèlman yon sèl men nan yon tan. Tanpri asire w ke pitit ou a netwaye men li byen apre sa kòm lank jounal yo ka danjere.
- 2) **Bagay k'ap Kofre Eponj:** Sèvi ak eponj pou penti oswa peze epon j pou benyen, lave eponj, oswa voye boul eponj nan zòn dlo.
- 3) **Flite Dlo Bibwon:** sa yo bay èdtan nan plezi kontinyèl pandan ke y'ap ranfòse misk men yo. Fè pitit ou a wouse plant yo, espere yon miray deyò, oswa ajoute yon boutèy espere nan zòn atizay la!
- 4) **Sizo ou Koupe:** Si pitit ou a kapab okipe yon pè nan sizo, bay pitit ou a anpil opòtinite pou pratike koupe avèk sizo. Malgre ke koupe avèk sizo prensipalman travay dwèt yo, benefis ki genyen men antye ak ranfòse soti nan koupe tou. Kòmanse ak sniping papye, koupe sou liy dwat devan fè pwogrè nan fòm ak foto yo.
- 5) **Jwe, Egzèsis Men farin:** Jwèt farin se yon gwo mwayen pou ranfòse men ti kras! Eseye fè mak pye dinòz sa yo pou ranfòse misk yo sou do nan men la kòm byen ke misk enteryè yo nan palmis la.

Men ki jan:

1. Mete dwèt yo ak gwo pous yo ansanm nan sant la nan yon pate nan jwe farin.
2. Dousman detire dwèt yo ak gwo pous apa. Rezilta nan fen an sanble yon anprent!
3. Apre etann soti tout tach yo, fè pitit ou gargouyi chak anprint tounen nan yon pate.
4. Lè l sèvi avèk yon sèl men li fè misk yo travay pi red.

10 Rezon ke Ou Ta Dwe Ankouraje pou Mentni Lang Matènèl Pitit ou a

Pa Florita Blake

1-Kenbe lang natif natal pitit ou a ede valè pitit li oswa kilti li yo ak eritaj, ki kontribye nan yon konsèp pozitif pou li menm.

2-Bilengwis fè timoun pi entelijan?

Preskolè Bileng sanble yo gen yon ti jan pi bon ladrès pase monoleng nan konprann pèspektiv lòt moun, panse, dezi, ak entansyon (Bialystok & Senman, 2004; Goetz, 2003; Kovács, 2009).

3- Bileng yo kapab analize pi byen konesans yo nan lang. Yo aprann ke gen omwen de fason pou di menm bagay la epi mwen konprann relasyon ki genyen ant mo yo ak siyifikasyon yo.

4- Fleksibilite Mantal -Timoun ki pale yon dezyèm lang yo kapab analize konesans pi byen yo nan lang. Yo aprann ke gen omwen de fason pou di menm bagay la epi mwen konprann relasyon ki genyen ant mo yo ak siyifikasyon yo.

5- Yo kapab konsantre plis sou siyifikasyon ak pran an kont karakteristik sèlman ki enpòtan lè gen enfòmasyon distraktif.

(Entansifye konsyans metalengwistik).

6- Bileng demontre plis fleksibilite mantal ak fè pi byen nan travay ki mande manipilasyon mantal.

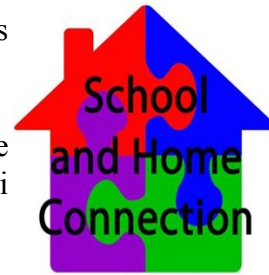
7- Etid nouvo yo montre ke yon sèvo ki pale plizyè lang li rapid, pi vit, li kapab fè fas pi byen ak ekivok, ak rezoud konfli.

8-Timoun ki leve bileng gen plis chans pou yo montre tolerans pou lòt kilti nan yon laj ki pi piti.

9-Pèfòmans/Ladrès ki devlope nan dezyèm lang lan yo disponib pou aprann ak sèvi avèk li nan premye lang lan (transfere pèfòmans/ladrès).

10-Rechèch montre ke elèv yo jwenn plis konesans, akademik, ak benefis travay lè yo pale yon dezyèm lang.

SOUS: <http://science.time.com/2013/07/18/how-the-brain-benefits-from-being-bilingual/>

Aktivite pou Paran fè Lakay Pa Janice Torres

Pandye Chosèt

Se pa sèlman ede amelyore pèfòmans/ladrès motè amann, li ankouraje timoun yo tou pou yo ede nan zòn kay yo.

Materyèl: rad broch, kòd, chosèt diferan pou mache oswa fè model

Pwosedi: Montre timoun lan mache ak chosèt selon koulè oswa konsepsyon, oswa kreye yon modèl senp oswa konplèks. Yon egzanp sou yon AB modèl senp se koulè wouj violèt chosèt-blan chosèt-koulè wouj violèt chosèt-blan chosèt-koulè wouj violèt chosèt-blan. Yon modèl konplèks ta ka chosèt-ble chosèt-blan chosèt-ble-chosèt-blan, elatriye. Sonje ke yon modèl repete tèt li detan zan tan. Modèl / demontre pou pitit ou ke ou bay direksyon.

Sa kap pase nan anfans timoun lan.

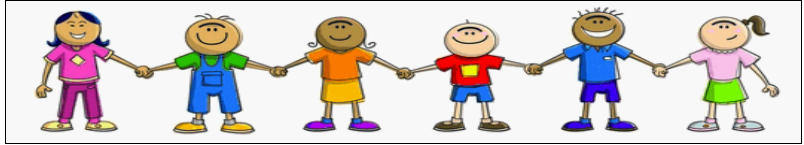
Orange Board of Education

Jacquelyn Blanton
Direktè Lekòl la Nan Orange
Sant Matènèl
397 Park Avenue
Orange, NJ 07050

Julia Jasper
Editè an chèf
Mèt Anseyan
Phone: 973-677-4000 ext. 1912

Edite layout
Janice Torres, Pwofesè Enklizyon
Florita Blake, Pwofesè Bileng

www.orange.k12.nj.us

RESOUS

<http://www.spanadvocacy.org/>

<http://www.prekinders.com/fine-motor-skills/>

<http://preschoolers.about.com/od/activitiesfun/a/Types-Of-Play.htm>

<http://kidsactivitiesblog.com/category/activities-for-kids/preschool-activities-2>

<http://csefel.vanderbilt.edu/resources/strategies.html>

<http://www.school-ot.com/FIne%20motor%20101.html>

Deklarasyon Misyon Depatman Ti Moun Piti

Se entansyon Depatman Ti Moun Piti yo pou ofri opòtinite edikasyonèl ki gen kalite pou tout ti moun ki gen twa ak kat an kap viv nan Vil Oranj. Objektif nou se pou nou maksimize potansyalite mantal, fizik, sosyal ak emosyonèl pandan nap itilize yon apwòch ki apwopriye ak devlopman ti moun yo pou yo ka aprann nan pwogram ki baze sou rechèch avèk “NJ Preschool Teaching and Learning Standards”. Kwayans nou Pataje Tout ti moun ap gen optinite egal pou devlope pèsònèlman (i.e. kiltirèlman ak lang yo pale) a travè yon eksperyans edikasyon preskolè ki gen kalite. Tout ti moun ap jwenn yon anviwònman edikasyonèl ki gen kalite ki ede nan fason lap grandi mantalman, sosyalman ak emosyonèlman. Tout ti moun vini lekòl ak yon don spesyal ak yon bagay pou yo ofri; se responsablite adilt yo pou asepte, konnen, epi sipòte yo pandan yap nouri don yo nan yon anviwònman de kalite ak anpil respè. Yon apwòch devlopmanmantal a edikasyon preskolè ke nou sipòte ak yon pwogram ki baze sou rechèch ki ofri opòtinite edikasyonèl kifè ti moun yo ka gen siksè nan lavi yo. Pwogram preskolè ki efektiv gen yon efè non sèlman sou ti moun yo men sou kominote a. Li genyen potansyalite pou chanje pozitivman lavi fanmi yo ak tout moun nan kominote a.